

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger den auktoriserade revisorn A-son en erinran.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har tagit del av information rörande den auktoriserade revisorn A-son. Informationen har gett inspektionen anledning att öppna detta ärende.

Revisorsinspektionen har utrett A-sons uppdrag som revisor i ett aktiebolag (nedan bolaget) avseende räkenskapsåret 2022. Bolaget bedrev verksamhet inom byggnation och import av trävaror.

Bolaget tillämpade Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2) vid upprättandet av årsredovisningen. Bolagets nettoomsättning uppgick under året till 20,2 mnkr och balansomslutningen till 12,3 mnkr. Årets resultat uppgick till – 2,8 mnkr.

A-son har i revisionsberättelsen anmärkt på att bolaget inte i rätt tid och med rätt belopp betalat skatter och avgifter samt att årsredovisningen inte upprättats i sådan tid att årsstämman kunde hållas inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Vidare lämnades en upplysning om väsentlig osäkerhetsfaktor avseende antagandet om fortsatt drift mot bakgrund av att bolagets skulder överskred dess omsättningstillgångar.

Årsredovisningen undertecknades av styrelsen den 5 juli 2023. A-son lämnade sin revisionsberättelse den 26 september 2023.

2 Utredningen i ärendet

Av utredningen i ärendet har framkommit att bolaget hade en tvist med en kund avseende obetalda fakturor. Bolaget stämde kunden under år 2021 och i oktober 2022 meddelades en deltreddskodom mot bolaget, dvs. till kundens fördel. Efter det att bolaget hade ansökt om återvinning drevs processen vidare och tingsrätten meddelade dom den 22 november 2023. Genom domen – i vilken tingsrätten även tog ställning till ett av kunden framställt genkärsmål – förpliktades bolaget att betala 2,3 mnkr till kunden. Bolaget ansökte om konkurs den 13 november 2023.

Av förvaltningsberättelsen för räkenskapsåret 2022 framgår inte att det pågick en rättstvist. I dokumentationen över A-sons förvaltningsrevision framgår dock att rättstvister hade uppmärksammats, däribland den nämnda tvisten. Bolagets ägare hade i ett e-postmeddelande rörande frågan om osäkra fordringar uppgett att han trodde att bolaget skulle vinna processen mot kunden. De kundfakturor som den uppgivna tvisten rörde uppgick till 273 tkr.

Av dokumentationen avseende granskningen av övriga externa kostnader framgår att bolagets advokatkostnader uppgick till 95 tkr. I dokumentationen finns också en anteckning om den nämnda tvisten.

I övrigt kan det inte av dokumentationen utläsas vilken granskning som A-son gjorde rörande pågående tvister.

A-son har uppgett följande.

Han kände till att bolaget hade utestående fakturor mot kunden, vilka de hade tvistat om. Tredskodomen kände han inte till, inte heller att bolaget hade ansökt om återvinning.

I sin granskning av pågående rättstvister konstaterade han att det fanns en tvist med en kund. Det fanns inget som indikerade att tvisten omfattade annat än de obetalda fakturorna. Hans granskning av kundfordringar genom de bokslutsbilagor han hade erhållit av redovisningsbyrån visade att de osäkra kundfordringarna hade diskuterats och att ledningen hade angett att den trodde att bolaget skulle vinna rättsprocessen.

Vid genomgången av de externa kostnaderna uppmärksammade han också att det fanns kostnader för advokattjänster. Detta bekräftade tvisten avseende kundfordringarna. Det var ledningens bedömning att bolaget skulle vinna tvisten. Bolaget hade tidigare inte haft några väsentliga tvister. Det fanns alltid en inneboende risk med tanke på bolagets verksamhet och bransch att det förekom mindre tvister, förlikningar och dylikt med anledning av ändrings- och tilläggsarbeten m.m. som leder till innehållande av betalningen av slutfakturor och liknande. Detta gjorde att förekomsten av mindre tvister inte var anmärkningsvärd. Beloppen avseende kundförluster, osäkra kundfordringar och de utestående fordringarna mot kunden var också under hans väsentlighetsgräns, och dessa granskades därför inte ytterligare.

Han bedömde därför att det inte förelåg någon risk för väsentliga felaktigheter avseende identifierade rättstvister eller krav. Till följd av det inhämtade han inte några uppgifter från advokat/ombud.

Förhållandena ovan bekräftades vid granskningen av den kontrollbalansräkning som han erhöll under samma period som revisionen avslutades. Han fick i diskussionerna med ledningen och redovisningsbyrån inte veta något mer än det som han redan visste.

Han hade sammantaget inte någon anledning att tro att tvisten var så stor som utfallet blev i domen.

Mot denna bakgrund ansåg han att granskningen av rättstvister var tillräcklig, givet de förutsättningar som var vid handen (beaktat att informationen om tredskodomen hade undanhållits honom) när revisionen genomfördes. Att utfallet av tvisten blev till väsentlig nackdel för bolaget efter det att revisionsberättelsen hade avgetts påverkar inte den bedömning som han gjorde när han avgav revisionsberättelsen.

3 Revisorsinspektionens bedömning och val av disciplinär åtgärd

Enligt International Standard on Auditing (ISA) 501 *Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster* p. 3 b är ett av revisorns mål att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende fullständighet i fråga om rättstvister och krav som rör företaget. Enligt p. 9 ska revisorn utföra granskningsåtgärder för att identifiera rättstvister och krav som berör företaget och kan ge upphov till en risk för väsentliga felaktigheter. Enligt p. 10

ska revisorn, om han eller hon bedömer att det finns en risk för väsentliga felaktigheter avseende identifierade rättstvister eller krav, ta direktkontakt med företagets externa jurist. Revisorn ska göra detta genom ett brev med förfrågan, som utställs av företagsledningen och skickas av revisorn, och med en begäran om att den externa juristen kommunicerar direkt med revisorn.

I detta fall innehöll förvaltningsberättelsen inte några upplysningar om att det pågick en rättstvist. Av A-sons dokumentation framgår att han vid revisionen uppmärksammade att det fanns en tvist med en kund och att företagsledningen trodde att bolaget skulle vinna denna. Det saknas dock dokumentation som visar vilken granskning som utfördes för att säkerställa fullständigheten vad gäller rättstvister.

A-son har uppgett att beloppen avseende kundförluster, osäkra kundfordringar och de utestående fordringarna mot kunden var under hans väsentlighetsgräns varför dessa inte granskades ytterligare. Hans bedömning var att det inte förelåg någon risk för väsentliga felaktigheter avseende identifierade rättstvister och därmed bedömde han det inte heller som nödvändigt att inhämta något advokatbrev. Vidare har han uppgett att han inte hade skäl att tro att tvisten var så stor som utfallet blev.

Revisorsinspektionen konstaterar att A-son hade uppmärksammat att det förelåg en tvist mellan bolaget och en kund, att bolaget hade advokatkostnader och att processen hade fortgått under en längre tid. Även om han inte kände till vare sig tredskodomen eller kundens ansökan om genstämning hade han anledning att räkna med att tvisten kunde ge upphov till tillkommande kostnader för bolaget, t.ex. motpartens rättegångskostnader som bolaget vid en eventuell förlust skulle behöva bära. Han hade därför skäl att – även om de av honom kända tvistiga fordringarna understeg hans väsentlighetstal – inhämta information från bolagets ombud för att på så sätt bättre kunna ta ställning till om tvisten kunde ha en väsentlig påverkan på bolaget. De begränsade åtgärder som han har redogjort för kan enligt Revisorsinspektionens mening inte anses ha varit tillräckliga eller ändamålsenliga.

Genom att inte granska uppgifter om rättstvister på ett tillfredsställande sätt har A-son åsidosatt god revisionssed. Han har i nu nämnda avseende åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Den disciplinära åtgärden kan i detta fall stanna vid en erinran [jfr 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883)].

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit f.d. justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, auktoriserade revisorn Helena Dale, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, redovisningsexperten Claes Norberg, advokaten Emma Norburg och docenten Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt revisionsdirektören Partik Israelsson och avdelningsdirektören Claudia David Toronjo, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Claudia David Toronjo

Hur man överklagar, se bilaga.